



Вкорінюватися в культуру

Коли ми стикаємося з випробуваннями, ми – наче дерево – потребуємо глибоких і міцних коренів. Саме у них – таємниця міцності дерева, його здатності витримувати буревії і посухи. Коренями, що п'ють з глибоких, невичерпних джерел. Наша резиліентність є також тим більшою, чим глибше ми вкорінені у культуру народу, культуру людства – тисячолітню спадщину тих, хто був перед нами, тим, хто як і ми проходив крізь різні випробування – і залишив нам у культурі закодовані уроки свого досвіду. Культура – від слова «культивувати», вирощувати. Культура – це те, що плекає в людині людину, допомагає їй рости, сягати висот духу і теж – бути резиліентною у випробуваннях.

Вказівки:

1. Пам'ятайте, де б ми не були, з якими випробуваннями ми б не стикалися – ми не перші, цей досвід уже проходили багато поколінь перед нами – війни, епідемії, голодомори, репресії, переселення, хвороби, втрати, бідність і т.д. Історія нашого народу, історія людства – мов нічне небо – рясно сяє зорями усіх тих велетів духу, що знайшли в собі силу залишатися людиною, зберегти світло у собі посеред темряви найважчих випробувань. Пам'ятайте, де б ми не були – вони невидимо поруч, ми можемо опертися на їх досвід...
2. Вивчайте культуру свого народу. Відкрийте її мов успадковану бабусину скриню – і прийміть у дар спадщину, що залишили нам покоління тих, що були до нас. Вони співали пісні – зануртеся у тексти, мелодії, образи. Вони залишили по собі закодовані послання у орнаментах, малюнках, вишивці. Казки і прислів'я. Танці і традиції. Балади й легенди. Духовність. А ще творчість поколінь поетів, письменників, драматургів, митців, музикантів. Їх власні життєві історії. Ця спадщина – мов родюча земля – як оптимальний ґрунт для ДНК нашої душі – вкорінюйтеся, живіться, проростаєте...
3. Вкорінюючись, ви неминуче натрапите на джерела – на те, що починає вас живити, входить у вас, давати вам життя... Може вас торкне ця пісня, чи цей орнамент, цей вислів, поезія Шевченка чи Стуса, історія життя Параски Плитки-Горицвіт чи рядок з листа Омеляна Ковча – зупиніться у цьому місці – це ваше місце сили – на ці часи випробувань, але й, можливо, на усе життя. Ви знайшли скарб. Наповнюйтеся. Осмислюйте. Резонуйте. Поділіться з іншими.
4. Культура жива тільки тоді, коли вона дає життя, коли ви втілюєте і розвиваєте у собі те, що вас глибоко торкає – коли ви живете і розвиваєте її, втілюючи у своїй історії, у своїх діях – мужніх, світлих, сповнених любові. Продовжіть історію свого народу. Станьте на її полотні черговим візерунком, продовжуючи справу тих, що були перед нами, передаючи естафету тим, хто буде по нас...
5. Культура – це не є щось, що належить мертвим, це не є щось ригідне й незмінне – культура це завжди про життя. А життя це завжди про розвиток. Тож майте відвагу творити культуру, розвивати її, виходити за межі існуючого, водночас зберігаючи найцінніше. У такий спосіб ми не лише стаємо уповні живими, але й наша історія стає життєдайною для інших...

Примітки:

- Вкорінюючись, будьте обережні, бо можна наткнутися не лише на життєдайні джерела, у спадщині поколінь, можуть бути не лише дарунки, але й часом свої «хвороби». Осмислюйте їх критично, відкидайте те, що є токсичним для душі – історію теж треба зцілювати.
- Вкорінюйтеся не лише у свою національну культуру – вкорінюйтеся у культурну спадщину усього людства. Ми не маємо обмежувати свою ідентичність, нам належить, «і чужого наuczатись, й свого не цуратись»...

"Коли в людини є народ – тоді вона уже людина"

– Ліна Костенко